

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

סוטה דף מז:

עד אחד אומר ראיתי הרוצח ועד אחר אומר לא ראית, האם היו עורפים את העגלה?

לעולא ורב יצחק (גורסים במשנה)	כשבאו שני העדים בבת אחת	כשבאו בזה אחר זה
לר' חייא	היו עורפים - דהוי ספק ²	לא היו עורפים
	לא היו עורפים ¹	

עד אחד או אשה אומרים שנטמאה, ובאו כמה נשים והעידו שלא נטמאה?

ללישנא קמא	היה בתחילה עד אחד כשר	היתה בתחילה אשה
לאיכא דאמרי	לא היו עורפים ⁴	היו עורפים
	היו עורפים ³	

¹ כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי הוא כשנים, וכיון שנאמן עד אחד לומר שראה את הרוצח וכמו שכתוב (דברים כא: א) "לא נודע מי הִקְהוּ" - האם אם נודע מי הכהו אפי' לאדם אחד בסוף העולם לא היו עורפים ולכן לא נאמן העד השני כנגדו לומר שלא ראה, ולא היו עורפים.

² ס"ל דמה שנאמן עד אחד כשנים הוא רק אחרי שקיבלנו עדותו, אבל אם תוך כדי דיבורו ועדותו בא עד אחר והכחיש אותו, אין לבי"ד לקבל את עדותו כשנים, והוי כעד נגד עד והדבר ספק אם ראה או לא ולכן היו עורפים, אכן אם באו בזה אחר זה וכבר נתקבלה עדות העד שאמר שראה את הרוצח - עדותו חשובה כשנים, ולא היו עורפים.

³ וכדרי נחמיה דאמר "כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות, ועשו שתי נשים באיש אחד כשני אנשים באיש אחד", ולכך, הגם שהאמינו לעד הראשון כשני עדים - והיינו לענין שאם יבוא עד אחד להכחישו (לעולא אפי' בבת אחת, ולר' חייא בזה אחר זה) לא יהיה נאמן, מ"מ אם יבואו שתי נשים כן יהיו נאמנות להכחישו כאילו הן שתי עדים, ומטעם דבמקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות, ואם יש רוב דעות כנגדו - הן נאמנות. ולכן בנידון דידן היו עורפים. וזה חידוש המשנה ברישא שאם היה עד אחד ואמר ראיתי את הרוצח ואח"כ באו שנים פסולי עדות כגון נשים ואמרו לא ראית, הם מבטלות עדותו בין לקולא לומר שלא ראה. והסיפא אשמועינן להיפך, שבבוא שתי נשים בתחילה ואמרו שראו את הרוצח, ואח"כ בא עד אחד והכחישן ואמר שלא ראו, אין העד אחד נאמן כנגד שתי הנשים ולא היו עורפים. והוצרכה המשנה לומר את החידוש לשני הצדדים שאזלינן בתר רוב דעות כנגד עד אחד בין שבאו להחמיר ולהצריך עגלה ערופה (כמו ברישא), ובין לקולא שבאו לומר שלא צריך (כמו בסיפא).

⁴ לפי האיכא דאמרי אין את הכלל הנ"ל בדברי ר' נחמיה שבמקום שנאמן עד אחד אזלינן בתר רוב דעות, אלא אם נאמן עד אחד הרי הוא כשני עדים ואפי' אם תבואנה מאה נשים הרי הם נחשבות רק כעד אחד, (וכיון שברישא מיירי שהעד אומר שראה את הרוצח שוב לא היו עורפין כי הוא נאמן). וס"ל דה"ק ר' נחמיה: "כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות ועשו שתי נשים באשה אחת כשני אנשים באיש אחד" וכו', ולכך אם אשה אחת היא זו שהעידה - היא נאמנת במקום שמאמינים לעד אחד, אכן לגבה יש דין של רוב דעות, ואם יבואו שתי נשים להכחישו לא תהיה נאמנת כמו שלא נאמן עד אחד כשיבואו שני עדים להכחישו, ולכן אה"נ אם בתחילה היה עדות אשה שראתה את הרוצח ושוב העידו שתי נשים להכחישו שלא ראתה - הדין שעורפין את העגלה כיון שבטלה העדות האשה הראשונה וחוזר הדבר להיות בספק. והסיפא מפרשת שאם באו בתחילה שתי נשים ואח"כ באה אשה אחת להכחישן לא היו עורפין דמאמינים לרוב דעות אפי' לקולא שלא יצטרכו לערוף את העגלה.